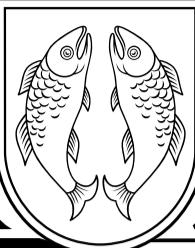

RAJGA

ROJA

ROJAS NOVADA INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Piektdiena, 2019. gada 8. marts

Nr. 5(1249)

Dzīve kā kīnītī

Dace Klabere

Kalteniece Elza Zandersone tikkō nosvinēja 91. dzimšanas dienu. Savās mājās Kaltenes „Krikdīlās” viņa mani sagaida tik smaidīga, starojoša un ar dzīvi apmierināta, ka pārvaicāju, vai tikai ziņa par viņas gadiem atbilst patiesībai. Uz to viņa man smiedamās atbild: „Nu tā jau saka”.

Elzas Zandersones dzimtā pusē ir teptat Upesgrīvā. Ģimenē bijuši 10 bērni. Viena no Elzas māsiņām mirusi gada vecumā, otras dzīvība pēc bērnībā gūtās traumas izdzisusi pašā ziedonī – 17 gados. Šodien no koplā bērnu pulka viņas palikušas divatā ar māsu Annu (Anna Rodze – D. K.) Elza bijusi vecākais bērns ģimenē, un izrādās, arī viena no stiprākajām.

Jau mācoties skolā Upesgrīvā, kurā tajā laikā mācījusies vairāk nekā 100 bērnu, meitene bijusi apvēlēta ar gaišu galvu. Visvairāk Elzai patikusi un padevusies rēķināšana. Skolas direktors, kurš mācījis bērniem arī matemātiku, iedevišs meitelei grāmatu teikdam, lai rēķinot, cik gribot, jo

pie viņa Elzai vairs neesot, ko darīt. Pēc Upesgrīvas skolas pabeigšanas, Elza iestājusies Talsos ģimnāzijā. Tur gan viņa mācījusies tikai vienu gadu, jo vecāki vairāk meitas skološanu nevarēja atlauties. Elza neiebildusi un atgriezusies Upesgrīvā.

Jaunietes pirmā darbavietā bija ciema padome Upesgrīvā. Tājās laikos vai katrā ciema vidū atradusies ciema padome. Vēlākos gados strādāts veikalā Valgalciemā, arī Kaltenē. Šai laikā Elza gandrīz visus rajona veikalus izbraukājusi, taisot tajos revīzijas. „Biju prasmīga rēķinātāja. Man tas gāja atri, tāpēc mani arī sūtīja”, atceras sirmgalve. Viņas pēdējā darbavietā – viņu fabrika Rojā. Un atkal darbs ar cipariem – viņa aprēķināja algas šoferiem.

Vēl dzīvojot Upesgrīvā, Elza iepazinusies ar nākamo vīru, ar kuru kopā nodzīvoti gari un sašanīgi gadi. Virs bijis no netālajiem Uguņiem, un abi jaunieši sadejojušies tautisko deju kolektīvā. Gimene apmetusies uz dzīvi Kaltenē, uzcelusi paši savu māju. Elzas vīrs bijis celtnieks pēc

Elza Zandersone savā 91. dzimšanas dienā
26. februāri.

Inas Zandersones foto

profesijas, un Anna atceras, ka viņš ar saviem vīriem vai visu „Banga” uzcēlīs. Būdams celtnieku brigadieris, vīrs savulaik jokojis, ka par godu sievai Elzai jāzūce! ELZA arī Kaltenē –

eksperimentāla lašveidīgo zivju audzētava – D. K.), un tad varēšot iet pensijā, taču, sākoties pārmaiņu laikam, ELZA līdz galam tā arī netika uzcelta.

Gimenē izaudzinātas un izskolotas divas meitas, un mani neizbrīni fakti, ka abas ir matemātikas – Anita strādā par matemātikas skolotāju Rojas vidusskolā, Ina bija matemātikas skolotāja Murjānu sporta ģimnāzijā. Izskolots arī mazdēls Kaspars, ar kuru omei ir sevišķi tuvas attiecības. Savulaik liktenis iegrožījās tā, ka Kaspars savu pirmo dzīves gadu visvairāk pavadija kopā ar omi, un arī vēlākos gados katra vasara un brīvlaiki pavadīti Kaltenē. Elza smeja, ka par meitām viņas sirds esot mierīga, tās sen kā izauga, tāpēc tagad viņas uzmanības centrā ir mazdēla un viņa trīs atvašu gaitas. Pavisam drīz būs pavasara brīvlaiks un vecmāmiņa paredz, ka tad „Krikdīlās” atkal būs pilnas dzīvību – kopā ar mazmazbērniem atbrauks arī divi suni un kakis. Atceroties laiku,

kad pašas meitas auga, un vēlāk arī mazdēls, Elza smeja, ka vieglāk būtu izaudzināt kaut trīs puikas, nevis vienu meiteni. Par meiteņu nedarbībiem vēsture kļusē, kaut arī jaunākā meita Ina smiedamās uz brīdi

mūs atstāj vienas, lai mēs netraucēti varētu parunāt par meiteņu blēpām. Elza ir pārliecīnāta, ka „puikas jau aug paši”, galvenais, lai tikai vakaros pārnāk mājas.

„Tā dzīve ir pagājusi. Kā kīnītī”, nosaka Elza un turpina: „Man dzīvē nav bijis, par ko brēkt. Dzīve iet uz priekšu. Pati vairs neko nevaru, tāpēc meitas palidz. Pēc insulta vairs labi neklausa roka, bet man jau nekas nav jādara. Ko man atnes, to ēdu. Meitai jau nav viegli, bet es neko nevaru līdzēt. Neko savā mūžā nenožēloju, un, ja būtu jādzīvo no jauna, laistu atkal tādā pat garā”.

Lai arī Elzas ikdienā tagad paiet tikai gultā vai ratiņkrēslā, viņa aktīvi sekot lidzi visam notiekšajam – arī politikā. Diemžēl no jaunievēlētās Saeimas viņa neko labu negaidot. „Nu bet ko var darīt, ka visiem tik daudz vajag?” viņa smiedamās jautā.

Bet, atbildot uz jautājumu par ilgā mūža noslēpumu, Elza smaidot nosaka, ka vajagot domāt pozitīvi, daudz smaidit un vairāk domāt par citiem, nekā par sevi.

Visas ciemošanās laikā smaids no manas sarunu biedrenes sejas nenozuda ne mirkli. Un jau pašā vakarā, esot mājās, un, atceroties „Krikdīlās” redzēto un dzirdēto, saprato, no kurienes Elzas mazmazbērnu acis dzirkstī prieks un sejas rotā šķelmīgs smaids. ■

„Bangas” vārds tālu skanēja

Dace Klabere

5. martā Rojas Jūras zvejniecības muzejs atkal pulcināja kopā ļaudis. Šoreiz savās atmiņās ar klātesošajiem dalījās bijušā zvejnieku kolhoza „Banga” kuģu remonta darbnīcas ilggadējais vadītājs Osvalds Bergāns. Bergāna kungs no Mērsraga uz Roju atnācis strādāt 1966. gada rudenī pēc Jāņa Zvaigznes uzaicinājuma. Tajā laikā par darbīnu vadītāju strādājis Roberts Vegners, no kura jaunajam darbiniekam bija daudz, ko mācīties. Tobrīd remontdarbnīca ietilpusi tikai vienstāva namīpā, no kuras netālu atradusies katlumāja. Sesdesmito gadu vidū sākts būvēt otrs stāvs jau esošajam ceham un turpat blakus – jauns cehs. Viri izdomājuši pie jaunā ceha ārējās sienas pielikt uzrakstu ar celtnes nodošanas gadu – 1966. To ieraudzījis toreizējais kolhoza prieķssēdētājs Miķelis Lisments un viņus apturējis, sakot, ka jāliek uzraksts – LOSR – 50 gadi. Tā kā revolūcijas 50 gadi tika svinēti 1967. gadā, tā arī pie ēkas pielikts šis gada skaitlis, kurš neatbilst patiesībai.

Strauja mehānisko darbnīcu paplašināšanās notikusi septiņdesmitajos gados. Tikušas uzbrūvētas tā saucamās karātavas, pārbūvēti kuģi, uzbrūvēta kompresorū māja kopā ar dīzelgeneratoru – avārijas spēkstaciju. Tas bija laiks, kad padomju tauta nemītīgi baidījās no kādiem uzbrukumiem, robežsargi arī Rojā sargāja jūras krastu, daudzu mājās bija gāzmaskas, notika civilās aizsardzības mācības, un mehāniskajās darbnīcās katram gadījumam tika iebūvēts 400 zirgspēku dzinējs... Tika uzbrūvētas arī sešas annījas (nelielu kuģīši), kuri tikuši aiztransportēti uz kuršu lici. Uzbūvēja 1. noliktavu, ledus ģeneratoru, metālu noliktavu ar tilta celtni, uz kura pārvārā strādājušas dāmas, no kurām šajā dienā viri atcerējās Dzidru. KRC, kā tolaik saisināti

sauca darbnīcas, pielika roku visās nozarēs un būvēs, tajā skaitā arī slavenajos „Sikrastos”, kuru vajadzībām tika būvētas plastmasas vanas, zivju dārzi, ūdens attīrišanas iekārtas, sūkņu mājas utt.

Uz tiksānos bija atnākuši vairāki viri, kuri savulaik strādājuši kopā ar Osvaldu Bergānu un šajā vakarā, citam citu papildinot, palīdzēja viņam atcerēties gan cilvēkus, gan notikumus – Jānis Neilis, Nikolajs Šeins un Valdis Zanders. Visus darbiniekus, kuri savulaik strādājuši mehāniskajās darbnīcās, atcerēties bija neiespējami, bet šajā vakarā ar labu vārdu tika pieminēti Andrejs Voronovs, Nikolajs Usovs, Frēlihs, Liepiņš – plaša profila speciālists, Herberts Rēders, Elmārs Sauja, Elmārs Štrodahs, Aboliņi, Sipliņi, Ivolis Lazūconoks, Oļģerts Rukke, Indulis Feifers, Nikolajs Kanaška, Skaidrite Tinte, Juris Jūrgens, kurš savu karjeru „Banga” sāka kā metinātājs mehāniskajās darbnīcās. Daudz labu vārdu tika veltīti Aldim Vērdījam, saņādniekiem. Tolaik dabūt vajadzīgos iezjmateriālus nebūt nebija viegli, tāpēc viri dažkārt brīnījusies, kā Aldim atkal ir izdevies izrakt kādu deficitu. Ar savu bobiku viņš pārvadājis gan cilvēkus, gan rezerves daļas. Kur vajadzējis, tur braucis, un, kā atcerējās viņa dzivesbiedre – Anita, vienreiz viņš dienas laikā paguvīs četrās reizes līdz Ventspili aizskriet.

Viri ne tikai kārtīgi strādāja, bet arī atpūtās. Tika rikoti atpūtas vakari kopā ar ģimenēm, regulāras ekskursijas gan pa Latviju, gan tālākām zemēm. Augstā limeni bija ūdens moto sports, burāšana, šaušana un foto pulciņš. Savukārt skanīgā balsu ipašnieki bija gaidīti kultūras nama korī. Balsu pārbaudes tika rikotas turpat mehāniskajās darbnīcās uz vietas, un tad nu koristu rindas papildināja KRC viri Zigfrīds Jakubījs, Oļģerts Rukke, Laimonis Zemelis, Mārtinsons.

Kā jau katrā kolektīvā, neiztikuši arī bez dažādiem pārpratumiem un kuriozijiem. Bergāna kungs atcerējās gadījumu, kad bijis jāizšķir divu viru pamatlīdzīgā strīds, kad viens otru bija atļāvies nodēvēt par taukpīli. Tāgad, ar laika atstarpi, smiekliņi šķita arī gadījums, kad kuģis, kurš pēc remonta tika ielaists atpakaļ upē, tajā ieslēdējis ar visu automašīnu, kas bijusi piekabināta kuģim. Tolaik gan izcēlējās liela brēka, jo tas noticis naktī un nebija jau zināms, vai mašīnā neatradies kāds cilvēks.

Lieliskajam atmiņu vakaram par z/k „Banga” kuģu remontu darbnīcu skaistu punktu pielika ilggadējā z/k „Banga” šofera Vilņa

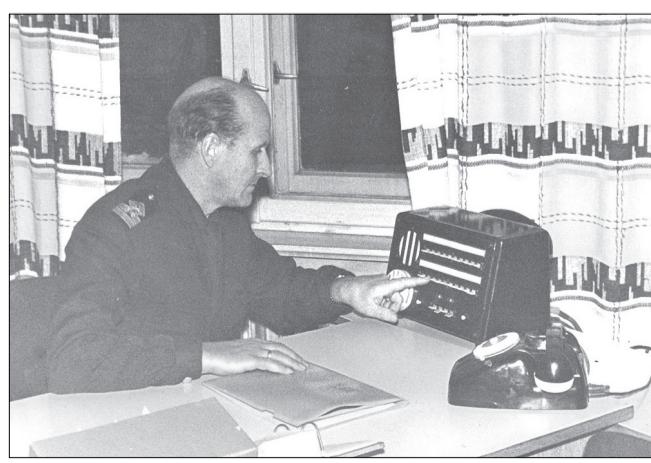

Osvalds Bergāns viesiem rāda stārķa Petķas fotogrāfiju. Nomaldījies no bara, stārķis nogādāts mehāniskajās darbnīcās, kur kolektīva aprūpēts, arī pārziemojis.

Atmiņās šajā vakarā dalījās ikviens klātesošais, aktīvi papildinot Bergāna kunga stāstijumu.

D. Klaberes foto

Roberts Vegners – ilggadējais darbnīcas vadītājs, kurš savas zināšanas un pieredzi nodeva Osvaldam Bergānam. Arhīva foto

Baloža atmiņas. Vilnis 20 gadus nostrādājis „Banga” par šoferi. Šajos gados izbraukāta visa Padomju Savienība, sākot no Murmanskas līdz pat Azovas jūrai. Tālajos ceļos mašīnas mēdza iziet no ierindas un bija jāmeklē vietējās mehāniskās darbnīcas. Vilnis apgalvo, ka tās bijušas īstas šausmas! Vienā šādā darbnīcā viņam pateikts, ka jāmeklē Fedja. Kad viņš Fedju laimīgi atradis, tad izrādījies, ka Fedjam vēl jāsaremontē vajadzīgais metināmās aparāts utt. Tāda bagātība un kārtība, kāda valdīja „Banga” darbnīcās, reti, kur bija sastopama. Uz to vīri atbildēja ar piekritību „Jā, „Banga” vārds tālu skanēja”. ■

Novada domē

**Rojas novada 27. februāra
ārkārtas domes sēdē
tika izskatīts 1 darba kārtības
jautājums, kur deputāti lēma:**

• Atcelt 19.02.2019. Rojas novada domes lēmumu Nr. 35 „Par zemes lietošanas mērķu maiņu nekustamā ipašumā Ostas ielā 1, Rojā, Rojas novadā”, kurā lemts par ipašuma Ostas ielā 1, Rojā, Rojas novadā zemes lietošanas mērķu maiņu neatbilstošai platībai. Noteikt nekustamā ipašuma plānotajai zemes vēnības daļai zemes lietošanas mērķi.

Informāciju sagatavoja
Administratīvās nodalas vadītāja
vietniece/domes sekretāre
Marita Pāvulina

Kristāli – dabisks enerģijas avots

Visu februāra mēnesi Rojas novada bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja skatīt izstādi ar rojenieces Nadeždas Ostapenko rotām no dažādiem kristāliem. 22. februārī tikāmies ar kolekcijas īpašnieci un ieklausījāmies viņas stāstījumā par kristālu dažādību un to enerģētiskajām ipašībām.

Pānemot rokās mazu, skaistu akmentiņu, grūti aptvert, kā dažādu stihiju ietekmē un ķīmisko elementu kombinācijas miljoniem gadus ilgu procesu laikā Zemes iekšienē ir veidojušies dažādi minerāli. Kaut uz brīdi to mēģinot izteleties, var izdoties sajust Mūžību savās rokās un paskatīties uz šo dabas rādito brīnumu jau citā acīm, saprotot,

← Nadežda Ostapenko iesaka izvēlēties tos akmenus, kuri jums intuitīvi patīk.

I. Graudiņas foto

ka tajos ir daudz kas vairāk par ārējas formas pievilcību un skaistumu.

Izrādās, ka ķīmisko piejaukumu, Zemes un Saules starojuma un konkrēta izcelmes veida dēļ katrs kristāls ir atšķirīgs. Ne visi kristāli ir krāšņi, bet to ipašības var būt pārākas par mirdzošiem dārgakmeņiem.

Kristāli un minerāli cilvēkus ir valdzinājuši jau kopš sendienām, tie ir bijuši liecinieki visām senajām kultūrām un reliģijām un ir cieši līdzās arī mūsdienās. Informācijas laikmets nebūtu iedomājams bez kvarca kristāla čipiem. Tie tiek izmantoti informācijas aprites un apmaiņas ierīcēs. Kvarca kristāls uzņem informāciju, saglabā to un nodod tālāk, tā ir šī akmens galvenā ipašība. Kristāli ir dabisks enerģijas avots, kas spēj atjaunot pats sevi.

Protams, lielākā interese bija, kā izvēlēties sev piemērotāko akmeni. Nadežda Ostapenko ieteica paļauties savām izjūtām. Pirmais ir skatiens – patīk vai nepatīk vizuāli, tam seko pieskāriens, ieklausoties savās sajūtās – vai akmeni gribas paturēt vēl vai vairāk tam nekad nepieskarties. Varējām to izmēģināt, pataustot Nadeždas līdzi atnestos kristālus. Bija jautājumi arī par kristāliem konkrētai Zodiaka zīmei, lai gan par to jau daudz rakstīts žurnālos un grāmatās. Nadežda iesaka neuzticēties vispārējai reklāmai, jo pat dvīņu dzimšanas brīdi katram ir sava planētu stāvoklis. Tāpēc labāk izvēlēties tos akmeņus, kuri jums intuitīvi patīk.

I. Svitīna

Dambretes turnīrs „Burbulēnos”

Kurš kuru? Arhīva foto

Pēc daudziem gadiem pirmsskolas izglītības iestādē „Zelta zivtiņa” atkal atdzīmst dambretes spēlešanas prieks. Grupas „Burbulēni” bērni interesē par dambretes spēli izrādīja jau mācību gada sākumā. Iemaņas spēlēt bija Haraldam, Matisam un Endijam. Zēni bieži sacentās savā starpā, līdz ieinteresēja citus grupas biedrus. Spēlētāju pulkam piepulcejās Kārlis, Ernests, Reinis, Daniels un Anete. No 17 grupas bērniem dambreti spēlē 8 bērni.

Brīvais laiks bieži tika pavadīts savastarpējās sacensībās. Talsu PII „Spriditis” uzaicināja pieteikt vienu dalībnieku dambretes sacensību turnīrā. Lai noskaidrotu visgudrākā spēlētāja titulu, 6. martā tika rīkots dambretes turnīrs. Starp draugiem norisinājās spraiga ciņa, kurā tika domāti gājieni, apsvērtā pretinieka stratēģija un izdarīti gudri gājieni. No sirds visiem spēlētājiem līdzīgi pārējie grupas draugi. Visgudrākā spēlētāja titulu ieguva divi bērni – Haralds un Matīss. Tā kā izšķirojās spēlē Haralda parādīja lielāku erudīciju un mieru, tad viņš aizstāvē mūsu godu Talsos. Liels paldies visiem bērnu vecākiem un lielajiem brāļiem, kuri palīdzēja trenēties un pilneidoties mūsu mazajiem dambretes spēlētājiem!

Skolotāja Iveta Rozentāle

Dina Čuba televīzijas šovā godam pārstāv Rojas novadu

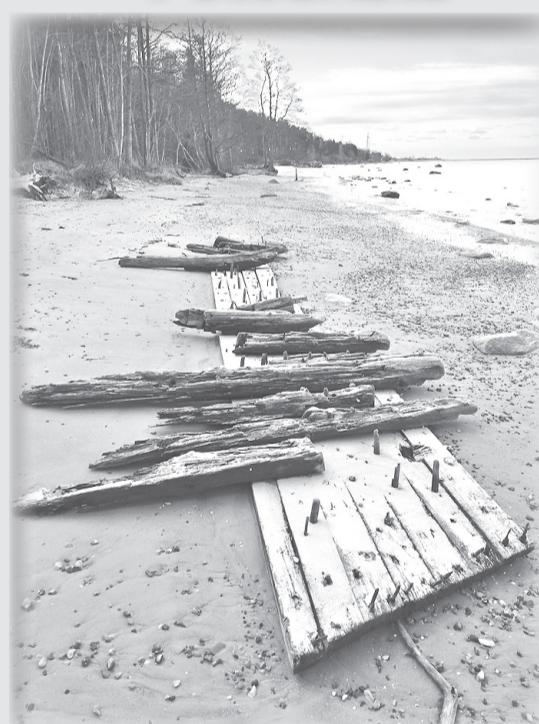
Dace Klabere

27. februāra televīzijas raidījums La Dolce Vita ar Roberto Meloni bija īpašs, jo tajā piedalījās novada slavenā zupu vārītāja un mūsu piekrastes kulinārā mantojuma zinātāja Dina Čuba. Viņa mācīja Roberto gatavot rengū ēdienu – pienā sautētas rengēs, pildītus rengū rullīšus saldā krējuma mērcē un šprotu salātus „Astes gaisa”. Dina Roberto un visiem televīzijas skatītājiem stāstīja, ka pienā sautētas rengēs ir

loti sena vecmāmiņu recepte, bet pildītie rullīši ar sieru un tomātiem jau mūsdienīga. Šo recepti Dina aizņēmusies no draudzenes, kuras vārdu gan Dina Roberto neatklāja.

Pēc raidījuma ieraksta Dina atklāja, ka viņai filmēšanās patikusi. Viņa gan esot bijusi loti uztraukusies, taču satraukums rūpīgi slēpts, jo skatītājiem tas palika nepamanīts. „Ne jau es tur gāju izrādīties, bet gan pārstāvēt Rojas novadu”, atklāj Dina. Atliek vien piebilst, ka tas tika izdarīts godam. ■

Fotoskats

Vietējiem iedzīvotājiem sen zināms, ka jūrai viss ir pa spēkam. Gadu desmitiņi liellaivas atliekas bija iegūlūšas Silupītes iztekā. Nu tās ir pārnestas un izmētātas simt metru attālumā uz Ķirķraga pusī.

Jāņa Bērziņa teksts un foto

30. martā – Zemes stunda

Šī gada 30. martā visā pasaulē atzīmēs Zemes stundu. Laikā no 20.30–21.30 ikviens iedzīvojājis, uzņēmums, pašvaldība vai organizācija ir aicināts simboliski izslēgt apgaismojumu uz vienu stundu, lai parādītu savu apņemšanos videi draudzīgākai rīcībai ikdienā. Pasaules Dabas fonds aicina arī Rojas novadu pievienoties akcijai, izslēdzot Rojas novada pašvaldības ārējo apgaismojumu un aicinot iedzīvotājus, uzņēmējus un ciemiņus pievienoties, organizējot arī dažādus pasākumus ar mērķi pievērst uzmanību vides problēmām.

Akcijas mērķis nav ietaupīt elektrību. Tas šādā pasākumā nav iespējams. Gaismas izslēgšana ir tikpat simboliska kā svecīšu aizdedzināšana Lāčplēša dienā. Skaidrs, ka svecītes aizdegšanai nav praktiskas jēgas – tāpēc nepalielināsies aizsardzības budžets vai profesionālās armijas skaitliskais sastāvs. Tomēr tas liek mums domāt par to, kāpēc mums vispār ir sava valsts un ko darīt, lai tā turpinātos. Līdzīgi arī Zemes stundā. Nav nozīmes izslēgto elektroierīču skaitam, svarīga ir cilvēku apzināta nepieciešamība dzīvot videi draudzīgi.

Pērn Zemes stunda tika atzīmēta kopumā 188 valstīs. Savukārt Latvijā Zemes stunda tika atzīmēta 60 pašvaldībās, pulcējoties pie ugunskuriem, organizējot vides izglītības darbnīcas, akustiskās mūzikas koncertus, orientēšanās spēles, nakts skrējienus, gājienus un citas aktivitātes.

Jānis Rozītis, Pasaules Dabas fonda direktors

Rojas novada Dzīmstarakstu nodaļa
aicina pieteikties

jaunos vecākus, kuri savu dzīvesvietu deklarējuši mūsu novadā, bet nav noslēguši laulību, kaut arī ir atzinuši paternitāti kopīgajam/iem bērnam/iem, līdz 2019. gada 7. augustam iesniegt pieteikumu par laulību reģistrāciju un laulību ceremonijai Laulību zālē bez maksas 2019. gada 8. septembrī.

Nepalaidiet garām vienreizēju iespēju!

Līdz 1. aprīlim veicams kārtējais nekustamā ipašuma nodokļa maksājums

Atgādinām, ka līdz 2019. gada 1. aprīlim veicams kārtējais nekustamā ipašuma nodokļa maksājums. Saskaņā ar likumu „Par nekustamā ipašuma nodokli”, nekustamā ipašuma nodokļa maksājumi veicami vienu reizi ceturtiņi ne vēlāk kā 1. aprīli, 15. maijā, 15. augustā un 15. novembrī – vienas ceturtdaļas apmērā no nodokļa gada summas vai arī reizi gadā – avansa veidā.

Nomaksāt NIN iespējams pašvaldības no rēķinu punktos, bankā, internetbankā, portālā

www.epakalpojumi.lv un www.latvija.lv. Veicot maksājumu internetbankā, būtiski ir pārliecīnīties, vai pārskaitījums adresēts pašvaldībai, kas izsūtījusi paziņojumu par NIN nomaksu. Ja persona nav saņēmusi paziņojumu par nekustamā ipašuma nodokļu nomaksu, lūgums vērsties savā pašvaldībā. Pārskaitījums veicams uz kādu no tiem pašvaldības kontiem, kas norādīti sagatavotajā maksāšanas paziņojumā.

Droši un ērti NIN ir nomaksāt portālā www.epakalpojumi.lv vai www.latvija.lv. Abos portālos pieejami pašvaldību banku konti NIN samaksai,

kā arī nodokļa maksātājam automātiski uzrādās visa nepieciešamā informācija maksājuma veikšanai. Portālā www.epakalpojumi.lv iespējams veikt nomaksu arī par citas fiziskas vai juridiskas personas ipašumiem.

Lietotāju ērtībām turpmāk pakalpojumu portālā www.epakalpojumi.lv lietotāji savā profilā var ielogoties ar eParaksts mobile riku. Tas ir mūsdienīgs, ērts un drošs riks, kurš bez maksas ir pieejams kā iOS tā Android operētāsistēmu viedtāruņiem.

Aicinām nodokli samaksāt laicīgi, jo saskaņā

ar likumu par laikā neveiktu maksājumu tiek aprēķināta nokavējuma nauda 0,05% apmērā no nesamaksātās summas.

Lai nerastos pārpratumi saistībā ar nodokļa apmaksas termiņu, portāla www.epakalpojumi.lv iespējams pieteikties atgādinājumu saņemšanai e-pastā vai īzīņas veidā uz mobilo tālruni (SMS) par NIN apmaksas termiņa tuvošanos. Atgādinājuma vēstule uz norādīto e-pastu tiks izsūtīta septiņas dienas pirms maksāšanas termiņa, bet SMS veidā – maksāšanas termiņa samaksas dienā. ■

Pūrciemā

Dace Klabere

Pūrciems – apdzīvota vieta Rojas novadā starp Melnsilu un Ģipku. Kā vēstī Rojas dzimtsarakstu nodajas dati, šobrīd Pūrciemā reģistrēti 27 pastāvīgie iedzīvotāji. Protams, sezonas laikā iedzīvotāju skaits ir lielisks, jo tad savās vasaras mājās ierodas to īpašnieki, bet viesu mājā „Brāltirumi” un kempingā „Plaucaki” – viesi, un viss ciems jūtami atdzīvojas. Mana iepazīšanās ar Pūrciemu notiek tā klusajā sezonā, un vien dažās mājās var redzēt kūpošu skursteni, kas liecina, ka māja ir apdzīvota, bet vairumā māju pagalmos redzams tikai jau kust sākušais sniegs bez nevienas taciņas tajā. Brīdi vēlāk bijušais „Brāltirumi” saimnieks Valdis Rande atcerēsies laiku, kad ciemā bija tik daudz bērni, ka skolēnu autobuss Pūrciemā vien piebiris pilns, taču tagad uz skolu Rojā no Pūrciema brauc vien divi bērni.

↑ Pūrciems pamatojot var lepoties ar savu 20 metru augsto Balto kāpu. Lai varētu pilnībā izbaudīt šo vietu, kas ir arī valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis, gar Pilsupītes krastiem iekārtotas pastaigu takas, laipas, atpūtas vietas. Kāpas apkārtne saista ar savu pirmatnējo dabu un vēsturi, jo te atrasta pirmā akmens laikmeta iedzīvotāju apmetne Latvijas ziemeļrietumu piekrastē. Vietējiem iedzīvotājiem gan sāp sirds par to, ka šis dabas veidojums pamazām iet bojā – neapzinīgu tūristu rīcības rezultātā kāpa ir noslēdējusi vismaz par 3–4 metriem. Pati pārliecīnājos arī par to, ka apmeklētājiem bīstams ir kāpas sākumā esošais skatu laukums – ir nopuvuši tā balsti. Bet pārdesmit metru zemāk jautu burbuļo Pilsupe, miļi dēvēta arī par Pilsupīti vai Jauno upi. Pirms aptuveni 150 gadu tā veidota kā kanāls uz jūru, lai nosusinātu pārpurvjušos Pūrciema ezeru un izmantotu šo teritoriju lauksaimecības vajadzībām. Tā iztek no Puiškalna Dundagas novadā un ietek jūrā pie Pūrciema. Pie bijušajām „Jaunvilku” mājām upītei izveidojies arī 0,6 metrus augsts ūdenskritums, kuru gan nezinātājam atrast būtu visai grūti.

↑ Elga un Gunārs Cepleviči Pūrciemā dzīvo no 1965. gada. Gunārs atceras, ka jurgojušies 14. martā – dienā, kad notikušas vēlēšanas. Gunāra brālis bijis par šoferi un palīdzējis pārvest iedzīvi no Ģipkas uz Pūrciemu. Laulātais pāris vienprātīgi atzīst, ka šeit ir viņu istā vieta un citur dzīvot negribētos. Izaudzinājuši divus bērnus, Cepleviču pāris tagad dzīvo vienā mājā ar mazmeitās ģimeni. Elga atzīst, ka viņiem ir ļoti labi bērni, mazbērni un mazmazbērni. Protams, ir grūti apzināties, ka gadu un veselības problēmu dēļ viņi paši vairs daudz ko nevar izdarīt, bet tad jau palīgā steidzas gan bērni, gan mazbērni. Elgas mīļākā vieta Pūrciemā ir Baltā kāpa, tādēļ viņai sāp sirds par to, ka kāpa pamazām iet bojā.

↑ Vietējie iedzīvotāji ir pateicīgi Rojas DzKU vīriem par jauno tiltu pār Pilsupīti. Iepriekšējais bijis savu laiku nokalpojis un gājējiem bīstams. Tilti ir vizuāli pievilcīgs, labi iederas ainavā, un atvieglo ciema ļaužu nokļūšanu uz autobusu.

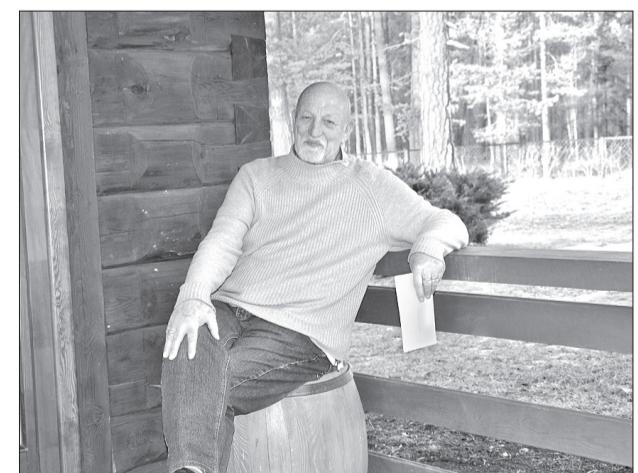
↑ Valdis Rande priecājas, ka Pūrciems sāk attīstīties – tajā ir daudz sakoptu māju. Pagājušajā vasarā noticis arī pūrciemnieku pirmais saiets. Atsaucoties akcijai „Izgaismo Latviju!”, salasījušies gandrīz visi pūrciemnieki. Lai arī tajā dienā stipri lījis, tas netraucējīs izbaudīt kopā būšanas prieku un šķiroties visi vienbalsīgi nolēmuši šis tikšanās ieviest kā skaistu tradīciju.

← Abas ar savu pavadoni lēniņām aizslidinājāmies arī līdz „Lašu” mājām, kurās dzīvo Maiga Ozolere ar meitu Laumu un mazdēlu Ivo. Pieņemu, ka uz lievenī izveidotā soliņa, Maiga var atpūsties un vērot meitas Laumas krāšņās puķes, jo puķudobju te ir pilns pagalms. Lauma mūs ieaincina siltajā istabā un iepazīstina mani ar savu mammu, kuras mūžs jau tuvojas devītajam gadu desmitam. Isinot laiku, abas sievietes nodarbojas ar rokdarbiem. Lauma izšūj krustdūrienā visdažādākās glezniņas, kas rotā visas istabas sienas, bet paklāji uz grīdas, zeķes un dažādi tamborejumi, tas savukārt ir mammas Maigas veikums. Interesanti, ka Maiga visu dara bez brillēm. Kā viņa atzīst, vēl stiprums kaulos turoties, vienīgi pa reizei niķojas sirds un kāpj asinsspiediens. Par viņas veselību labi rūpējoties dakterē Džeriņa, kas atbraucot vienmēr, kad vien tiek izsaukta. Pūrciemā Maiga ar ģimeni dzivojot kopš 1954. gada. Jaunībā strādājusi kolhoza laukos, pēc tam zivju fabrikā, un veselus 10 gadus – „Daiļradē”. Virs gājis jūrā, un ġimene labi iztikusi. Manam aicinājumamnofotografēties, abas mājas saimnieces kategoriski iebilst. Maiga atsmēj, ka tādu mērķķigimi fotografēt neļaušot un iedod man savas jaunības dienu bildi – ar savu vīru. Fotogrāfija ar vīru tapusi Talsos dienā, kad jaunais pāris, gatavojoties kāzām, aizbraukuši uz Talsiem, lai nopirktu topošajam vīram kāzu uzvalku. Nesakiet vis, ka fotošōps ir jauno laiku izgudrojums. Šajā fotogrāfijā topošais vīrs gan ir kreklā, bet tajā, kas pie istabas sienas – žaketē.

← „Notāros” sastopam Aldi Graudiņu. Viņš zina stāstīt, ka māju nosaukums radies par godu mājas saimniekam, kurš pēc profesijas bijis notārs. Mājas pagalmā nogāzēs milzīgs koks, kurš nav izturējis pēdējo vēju, un Aldis tīl rezignēti nosaka, ka projām iet gan cilvēki, gan koki. Tā kā pagalmā redzamas dažādas ar zvejniecību saistītās lietas, vaicāju Aldim, vai viņš iet jūrā. Viņš atsmēj, ka tas jau nu gan būtu galējs slinkums, ja viņš, jūras malā dzivodams, zivis pirktu veikalā. Esot viņam gan licence, gan maza laivīja, un tad, kad ir laiks un veselība, kaut kas tiekot arī nozvejots. Ikdienā Aldis dzīvo viens, un ar sev raksturīgo humoru pastāsta, ka vasarā vēl kādu kopā dzīvotāju varētu atrast, bet, kā sāk pūst rudens vēji, tā visas aizmūkot. „Jā, šeit dzīvot nav pilsētnieku variants”, atzīst Aldis Graudiņš.

↑ Pastaigā pa Pūrciemu mani pavada vietējā pūrciemniece Anita Vonsoviča. Esmu Anitai pateicīga, jo bez viņas palīdzības iepazīt ciemu, kurā nerēdz nevienu gājēju, būtu visai grūti. Anita ir bagāta – viņa ar vīru Vasiliju izaudzinājusi 9 bērnus, kuri savukārt vecākiem dāvājuši 11 mazbērnus. Anitai ir gandarijums, ka bērni izauguši par krietiņiem cilvēkiem, kas atbalsta arī vecākus. Uz manu jautājumu, vai godu reizēs visiem mājā pieteik vietas, Anita atbild, ka nekad jau nav tā, ka visi atbrauktu reizē. Te vienam nav laika, te otram, un tāpat kā daudzās ģimenēs Latvijā, arī vairāki Vonsoviču ģimenes bērni un mazbērni savu dzīvi vada ārpus Latvijas. Siltus pateicības vārdus Anita velta arī savam kaimiņam un Ģipkas draudzes priekšniekam Valdim Randem, kurš nekad neatzīst Anitu aizvīzīnāt līdz Ģipkas baznīcīai un vajadzības gadījumā – arī līdz Rojai. Viņa atzīst, ka ziemā dzīve Pūrciemā rīt vientulī, un vienīgo dzīvību tajā ienes Egila Zīgata autoveikals, kurš Pūrciemā iegriežas divreiz nedēļā.

↑ Man palaimējās „Brāltirumos” sastapt Valdi Randi, kurš šajā dienā atbraucis uz Pūrciemu, lai sagaidītu viesus. Viņš gan tūdāl paskaidro, ka „Brāltirumi” viņam vairs nepiederot. Īpašumu viņš uzdāvinājis bērniem, kuri dāvanu labprāt pieņemusi, un tagad viņš viņus atbalsta vien ar padomu. Par pūrciemnieku Randes kungs sevi sauc no 1979. gada, kad nopircis šeit īpašumu – mazu būdiņu. Garajos gados īpašums pārvērties līdz neuzņemtām, tajā ieguldīts ne mazums laika un pūļu. Tikpat daudz laika un energējās Randes kungs ieguldījis arī Ģipkas baznīcas atjaunošanā. Arī pašlaik Kultūras ministrijā ir iesniegti projekts sakrālā mantojuma programmā, un ar nepacietību tiek gaidīts rezultāts. „Baznīcā vēl jānomaina vecais šindeļu jumts uz metāla un jāpabeidz muzeja iekārtotās baznīcas 2.–3. stāvā, un tad jau varētu arī baznīcas lietas nodot jaunajai paaudzei”, spriež draudzes priekšnieks. Tikko kā Valdis Rande nosvinējis 80 gadu jubileju un domā, ka nu būtu laiks padzīvot mierīgāk. Tā viņš gan saka, bet man tam ištī negribas ticēt, jo tūdāl viņš mani iepazīstina ar savu nākamo projektu – salidojuma organizēšanu visiem tiem, kuri savulaik studējuši augstskolās Pēterburgā.

Pasākumu kalendārs

8. un 9. martā Rojas KC mazajā zālē
Jaunā režisora Ainara Ēķa komēdija

„KLASES SALIDOJUMS”.

Klases salidojums – tā tik ir štelle!

Viņu draudzība ir izturējusi pusgadīmata laika pārbaudi un tagad, 25 gadus pēc skolas absolvēšanas, viņi saņem ielūgumu doties uz **klases salidojumu**. Viens no viņiem ir no dzīves noguris ģimenes galva, otrs kļuvis mežonīgs rokeris ar pielūdzējām visās aizkulīsēs, savukārt trešo tik tikko pametusi sieva. Kopā, atceroties senos laikus, viņi mēģinās gan palīdzēt viens otram dzīves likstās, gan izpildīt svētku komitejas uzdotus uzdevumus...

Ainārs Ančevskis, Imants Strads un Juris Kaukulis komēdijā „**Klases salidojums?** Režisors Andrejs Ēķis.

Filmas garums 1 stunda un 37 min. Ieteicamais vecums 16+

- SEANSI:**
- 8. martā plkst. 19.00 – brīvu vietu nav!
  - 8. martā plkst. 21.00 – PAPILDSEANSS!
  - 9. martā plkst. 16.00 – PAPILDSEANSS!
  - 9. martā plkst. 18.00 – brīvu vietu nav!
  - 9. martā plkst. 20.00

Ieeja 3.00 EUR. Biļešu iepriekšpārdošana, rezervācija, telefons 29196478.

ATGRIEŠANĀS LIELAJĀ ZĀLĒ!

15. martā plkst. 19.00

LIELIZRĀDE ar dziesmām, jokiem un pārgērbšanos –

(Ne)PAREIZIE DZIESMU SVĒTKI.

Šajā izrādē ar mīlestību un smaidu mums būs iespēja paskatīties uz to, kas mums ir dārgs, par ko mēs dusmojamies un kādi mēs paši esam.

Lomās: Mārtiņš Egliens, Elina Avotiņa, Mārtiņš Brūveris, Margers Eglinskis, Kristians Kareljins, Viktors Ellers vai Pēteris Lapīnš.

Piedalās deju grupa Kārļa Boža vadībā. Režisors: Mārtiņš Egliens.

Ieeja 15.00; 12.00; 10.00; 8.00 EUR.

Biļešu iepriekšpārdošana Rojas KC un www.bilesuparadize.lv

Darbībās viesnīcas „AKMENS STĀSTI” kafejnīca „TAMDĀRZU KULINĀRIJA”.

23. martā pulksten 18.00

Zīmējumu teātra izrāde visai ģimenei

„7 PASAKAS PAR NUKUCĪTI”.

koklē Laima Jansone

glezno Anda Lāce

dejo Agnese Bordjukova

teicējs Varis Klausītājs

Ieeja 1.00 EUR. Biļetes varēs iegādāties tieši pirms pasākuma.

Izrāde tapusi ar VKKF atbalstu.

No 15.03 līdz 05.04.

Sadarbībā ar Francijas Institūtu Latvijā

Fotozistāde BORDO VĪNI.

25. martā plkst. 13.00 pie Likteņkmens
Komunistiskā genocīda upuru piemiņas brīdis

„...AKMENS RUNĀ, SİRDS TO DZIRD...”.

13. aprīlī plkst 19.00

Raimonda Paula un Andra Bērziņa koncerts

„Es šONAKT sēdēšu uz JUMTA”.

Ieeja 15.00; 12.00; 10.00; 8.00 EUR. BRĪVU VIETU NAV!

Lūdzam pēc iespējas ātrāk izpirkīt rezervētās biļetes.

Darbībās viesnīcas „AKMENS STĀSTI” kafejnīca „TAMDĀRZU KULINĀRIJA”.

Traktortehnikas un tās piekabju tehniskās apskates 2019. gadā

Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra atgādina, lai piedalītos ceļu satiksmē, t. sk., arī pirms pavasara darbu uzsākšanas, traktortehnika un tās piekabes jāsagatavo un jāuzrāda ikgadējai tehniskajai apskatei.

Apskates laikā vadītājam jābūt līdzi derīgai atbilstošas kategorijas traktortehnikas vadītāja apliecībai, tehnikas reģistrācijas apliecībai un jābūt derīgai OCTA polisei. Par Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem varēs samaksāt TIKAI ar bezskaidras naudas maksājumu.

Uzzīnām tālrunis 29341374; 26139989 vai www.vtua.gov.lv

Novads	Pagasts/ Apdzīvota vieta	Da- tums	Laiks	Da- tums	Laiks	Vieta
Rojas	Roja	13.05.	12:00	17.06.	10:30	Ostas iela 7A
	Rude	17.04.	10:30	27.05.	10:30	Rudes darbnīcas, „Arāji”

2018. gada ienākumu deklarāciju iesniegšana, lai saņemtu nodokļa pārmaksu, ilgs līdz pat 2022. gada 16. jūnijam

Iedzīvotāji, kuriem gada ienākumu deklarācijas iesniegšana nav obligāta, deklarāciju par pagājušo gadu var iesniegt jebkurā laikā līdz pat 2022. gada 16. jūnijam, sākot ar šī gada 1. martu. Taču gadījumos, kad saistībā ar progresīvās nodokļa likmes vai diferencētā neapliekamā minimuma piemērošanu radusies nodokļa starpība, kas jāpiemaksā valsts budžetā, deklarācija jāiesniedz obligāti līdz šī gada 3. jūnijam. Savukārt, ja kopējie gada ienākumi pārsniedz 55 000 euro līdz 1. jūlijam.

Tāpat kā līdz šim, arī šogad daļai iedzīvotāju gada ienākumu deklarācija ir jāsniedz obligāti un daļa to var darīt brīvprātīgi. VID aicina ikviešu nodokļu maksātāju iesniegt deklarāciju elektroniski, izmantojot VID [elektroniskās deklarēšanas sistēmu](#) (EDS), jo tas ir daudz ērtāk, ātrāk un vienkāršāk!

Gada ienākumu deklarācijas iesniegšana brīvprātīgi

Jā no algota darba ienākumiem ir maksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN), tad gada ienākumu deklarāciju var iesniegt brīvprātīgi, lai saņemtu atpakaļ pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli par attaisnotajiem izdevumiem¹, kā arī gadījumā, ja ir izveidojusies nodokļa pārmaksa saistībā ar gada diferencētā neapliekamā minimuma un progresīvās nodokļa likmes piemērošanu. Deklarāciju var iesniegt arī, ja gada laikā nav bijuši piemēroti nodokļu atvieglojumi, piemēram, par apgādībā esošām personām. Brīvprātīgi gada ienākumu deklarāciju var iesniegt trīs gadu laikā. Tātad šogad to var iesniegt ne tikai par 2018. gadu, bet arī par 2016. un 2017. gadu, bet līdz 2019. gada 17. jūnijam – vēl arī par 2015. gadu.

Gada ienākumu deklarācijas iesniegšana obligāti

Kopš 2018. gada progresīvās iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes un diferencētā neapliekamā minimuma lielums ir atkarīgs no kopējiem gada laikā gūtajiem ienākumiem, tātad – ne tikai algas. Gadījumos, kad gada laikā gūtie ienākumi ir svārstīgi, var veidoties gan nodokļa piemaksas, gan nodokļa pārmaksa. Ja, rezumējot gada ienākumus, izrādās, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis nav samaksāts pilnā apmērā, trūkstošo nodokļu daļu nepieciešams iemaksāt budžetā. Savukārt, ja izrādās, ka ir samaksāts lieļāks iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekā nepieciešams, tas tiek atmaksāts. Lai noskaidrotu, vai izveidojusies nodokļa piemaksas vai pārmaksa, katram iedzīvotājam individuāli ir jāaizpilda sava gada ienākumu deklarācija. Ja nodoklis ir jāpiemaksā valsts budžetā, tad gada ienākumu deklarācija ir jāiesniedz obligāti.

Budžetā piemaksājamo IIN summu var samazināt vai pilnībā izlīdzināt, pievienojot gada ienākumu deklarācijai čekus, kvītus, bankas maksājuma uzdevumu vai konta izrakstu par attaisnotajiem izdevumiem. Jāatzīmē, ka 2018. gadā summa, no kurās viena persona var atgūt daļu nodokļa par attaisnotajiem izdevumiem, ir pieaugusi līdz 600 euro, ievērojot nosacījumu, ka attaisnotie izdevumi nepārsniedz 50 % no strādājošā gada ienākumiem pirms nodokļu nomaksas.

Tāpat kā līdz šim **obligāti** gada ienākumu deklarācija jāsniedz, ja:

- tiek veikta saimnieciskā darbība, piemēram, izirēts nekustamais īpašums vai gūti ienākumi no profesionālās darbibas;
- ārvalstis ir gūti ienākumi, tajā skaitā jūrniekiem, kuri bijuši nodarbināti uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, izņemot personas, kuras kādā Eiropas Savienības dalībvalstī ir guvušas algota darba ienākumu, kuram piemērots attiecīgās dalībvalsts ienākuma nodoklis;
- ir gūti ar nodokli neapliekami ienākumi, kas kopumā 2018. gadā pārsniedz 4000 euro, piemēram, pārdota personiskā manta;
- ir gūti ienākumi, kuri apliekami ar 10% nodokļa likmi, no kuriem nodoklis nav ieturēts ienākuma izmaksas vietā, piemēram, ienākumu no augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas fiziskā personai;
- ir gūti citi ar nodokli apliekami ienākumi, no kuriem izmaksas vietā nav ieturēts nodoklis, piemēram, no fiziskām personām (kas nav radniecībā līdz trešajai pakāpei) saņemti dāvinājumi.

Ja gada ienākumu deklarācija par 2018. gadu ir jāsniedz obligāti, tas jāizdarīja elektroniski laikā no 2019. gada 1. marta līdz 3. jūnijam. Ja 2018. gada ienākumi pārsniedz 55 000 euro, — no 2019. gada 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

Rūpējoties par to, lai iedzīvotāji būtu informēti par to, cik svarīgi šogad iesniegt gada ienākumu deklarāciju, VID papildus informējis par nodokļu starpību arī individuāli, nosūtot ziņu Elektroniskās deklarēšanas sistēmā un izmantojot pasta pakalpojumus.

Vēršam uzmanību, ka gada ienākumu deklarāciju iespējams iesniegt ne tikai VID klientu apkalpošanas centros (neatkarīgi no deklarētās dzīvesvietas), bet arī Valsts un pašvaldības vienotajos klientu apkalpošanas centros visā Latvijā. Informācija par vienoto klientu apkalpošanas centru adresēm un darba laikiem pieejama portāla www.latvija.lv sadaļā „Vienotie klienti apkalpošanas centri”.

Plašāka informācija pieejama VID mājaslapā sadaļā „Gada ienākumu deklarācija”. Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām iedzīvotājus zvanīt uz VID konsultatīvo tālruni 67120000, konsultēties ikvienu VID klientu apkalpošanas centrā vai Valsts un pašvaldības vienotajos klientu apkalpošanas centros, uzdot savu jautājumu rakstiski VID mājaslapā „Uzdot jautājumu VID” vai arī VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā.

Informāciju sagatavoja:
VID Sabiedrisko attiecību daļa
tālrs. 67122670, 67122668; e-pasts komunikacija@vid.gov.lv

¹ Par saņemtajiem ārstniecības, zobārstniecības vai izglītības iegūšanas pakalpojumiem (t. sk. par bērnu interešu izglītības pakalpojumiem), veselības apdrošināšanas pre-miju maksājumiem, veiktajam iemaksām pensiju fondos vai par dzīvības apdrošināšanas pakalpojumiem.

Pateicība

No sirds pateicos Rojas novada domes priekšsēdētāji **Eiwi Kārklinai** par jauko tradīciju sveikt ar ziediem un dāvanu apalajās jubilejās novada seniorus. Tikai pusotru gadu esmu Rojas iedzīvotāja, tādēļ savā 75 gadu jubilejā jutos ļoti pārsteigta, aizkustināta un iepriecināta, saņemot skaisto dāvanu.

Pelageja Pole

Sludinājumi

Visiem Rojas novada pensionāriem

un tiem, kas tuvojas

šim skaistajam vecumam!

30. martā 13.00

Rojas kultūras centrā
senioru kluba „Liedags” balle

DZIESMA

CAURI MŪŽIEM LIESMO”.

Balles moto:

„Es nenācu šai vietā

Savu miegu izgulēti,

Nācu ēsti, nācu dzerti,

Nā